

บทที่ 4

ผลการวิเคราะห์ข้อมูล

การศึกษามีส่วนร่วมของผู้ประกอบการในการจัดการปัญหาสิ่งแวดล้อมภายในเขตเทศบาลนครเชียงใหม่ครั้งนี้ ผู้ศึกษาได้ทำการศึกษาโดยการสังเกตสภาพปัญหาสิ่งแวดล้อม การสัมภาษณ์กลุ่มตัวอย่าง โดยการใช้แบบสัมภาษณ์ จำนวน 32 คน และให้กลุ่มตัวอย่างตอบแบบสอบถามจำนวนทั้งสิ้น 480 คน ผลการศึกษาจะได้นำเสนอตามลำดับ ดังนี้

- ตอนที่ 1 สภาพปัญหาสิ่งแวดล้อมที่เกิดจากผู้ประกอบการในเขตเทศบาลนครเชียงใหม่
- ตอนที่ 2 บทบาทและการมีส่วนร่วมของผู้ประกอบการในการจัดการปัญหาสิ่งแวดล้อมในเขตเทศบาลนครเชียงใหม่
- ตอนที่ 3 แนวทางที่เหมาะสมในการส่งเสริมการมีส่วนร่วมของผู้ประกอบการในการจัดการปัญหาสิ่งแวดล้อมในเขตเทศบาลนครเชียงใหม่

ตอนที่ 1 สภาพปัญหาสิ่งแวดล้อมที่เกิดจากผู้ประกอบการในเขตเทศบาลนครเชียงใหม่

จากการที่เทศบาลนครเชียงใหม่ เป็นศูนย์กลางเมืองหลักของภาคเหนือตอนบน ซึ่งมีบทบาทเป็นศูนย์กลางด้านเศรษฐกิจ จึงเกิดมีสถานประกอบการธุรกิจการค้าต่าง ๆ เกิดขึ้นมากมาย เห็นได้จากรายงานหลักโครงการจัดเก็บค่าธรรมเนียมในการบำบัดน้ำเสียในเขตเทศบาลนครเชียงใหม่ โดยคณะวิศวกรรมศาสตร์ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ ที่พบว่าจากการสำรวจข้อมูลจากเทศบาลนครเชียงใหม่ และสำนักงานอุตสาหกรรมจังหวัดเชียงใหม่ประกอบการสำรวจภาคสนาม สามารถจัดกลุ่มแหล่งกำเนิดน้ำเสียที่ตั้งอยู่ในเขตเทศบาลนครเชียงใหม่แบ่งได้เป็น 2 กลุ่ม คือ แหล่งกำเนิดน้ำเสียจากชุมชนและโรงงานอุตสาหกรรม ในส่วนของน้ำเสียจากโรงงานอุตสาหกรรมในเขตเทศบาลนครเชียงใหม่ นั้นประกอบด้วยโรงงานต่าง ๆ รวม 15 ประเภท ได้แก่

1. โรงงานผลิตแหนมและหมูยอ
2. โรงงานผลิตลูกชิ้นจากเนื้อสัตว์
3. โรงงานผลิตนม
4. โรงงานผักและผลไม้凍อง
5. โรงงานซีอิ๊วและเต้าเจี้ยว
6. โรงงานแป้งและเส้นหมี่

7. โรงงานขนมปัง
8. โรงงานเส้นก๋วยเตี๋ยว
9. โรงงานไอศกรีม
10. โรงงานผลิตน้ำดื่ม
11. โรงงานย้อมผ้าและผ้า
12. โรงงานคอนกรีตผสมเสร็จ
13. โรงงานผลิตอะไหล่วิทยุโทรทัศน์
14. โรงงานห้องเย็นเก็บปลาและพืชไร่
15. โรงงานชักอบริด

อย่างไรก็ตาม จากการสำรวจพบว่า โรงงานส่วนใหญ่มีระบบบำบัดน้ำเสียอยู่แล้ว แต่จะมีเพียงบางโรงงานที่ยังไม่ได้มีการบำบัดน้ำเสีย และส่งผลให้เกิดน้ำเน่าเสียอยู่บ้างในบางพื้นที่ นอกจากนี้ ผลจากการสังเกต และการสัมภาษณ์ยังมีปัญหาสิ่งแวดล้อมด้านอื่น ๆ ที่พบ คือ

ปัญหาการจัดการขยะ ขยะส่วนใหญ่เกิดจากการที่ผู้ประกอบการใช้วัสดุที่ย่อยสลายยาก ในการทำหีบห่อ หรือบรรจุภัณฑ์ เช่น พลาสติก และโฟม ไม่มีการคัดแยกขยะก่อนทิ้ง ขยะแก่การกำจัด ถึงขยะมีไม่เพียงพอ

ปัญหาน้ำเสีย เป็นอีกปัญหาหนึ่งที่เกิดจากผู้ประกอบการ การปล่อยน้ำเสียจากโรงงานอุตสาหกรรม ทั้งขนาดย่อม ขนาดกลาง รวมไปถึงสถานบริการต่าง ๆ โดยเฉพาะอย่างยิ่งตอนนี้รัฐบาลส่งเสริมโครงการหนึ่งตำบลหนึ่งผลิตภัณฑ์ และมีกองทุนหมู่บ้านให้กู้ไปลงทุนทำให้เกิดอุตสาหกรรมขนาดย่อมมากขึ้น บริเวณที่มีปัญหาน้ำเสีย เช่น โรงฆ่าสัตว์ในตำบลหลายสถานประกอบการที่เป็นร้านอาหารในย่านท่าแพและถนนลอยเคราะห์ในตำบลช้างคลาน

ปัญหาอากาศเป็นพิษ มลพิษทางเสียง การจราจรติดขัด หมอกควันของฝุ่นละอองในอากาศทำให้อากาศไม่โปร่งใส ทำให้ระคายจมูกเป็นผลต่อทางเดินหายใจและตากลิ่นของสารปนเปื้อนในอากาศ เช่น ควันเสียจากเครื่องยนต์ของยานพาหนะต่าง ๆ หมอกควันที่เกิดจากการเผาขยะ ปริมาณฝุ่นที่เพิ่มขึ้นมีสาเหตุจากการขยายตัวของอาคารก่อสร้างอาคารขนาดต่าง ๆ ร้านอาหารประเภท บั๊งย่าง ฝุ่น ควัน เสียงดังจากท่อไอเสียรถยนต์ที่เกิดจากการขนถ่ายสินค้าทำให้ถนนคับแคบส่งผลให้การจราจรติดขัดบริเวณตลาดสดย่านต่าง ๆ ได้แก่ ตลาดเมืองใหม่ ตลาดต้นลำไย ตลาดประตูเชียงใหม่ และตลาดต้นพยอม ล้วนแต่เป็นปัญหาต่อสิ่งแวดล้อม และสุขภาพอนามัยของประชาชน

ปัญหาด้านภูมิทัศน์ ที่เกิดจากผู้ประกอบการ ได้แก่ การติดตั้งป้ายโฆษณาของสถานประกอบการประเภทต่าง ๆ ที่มีการติดตั้งไม่เป็นระเบียบ ทำให้เกิดความรกรุงรังไม่น่ามอง การตั้งวางสิ่งของไม่เป็นระเบียบ ทั้งในบริเวณตัวอาคารและบนทางเท้า นอกจากนี้จะดูรกรุงรังแล้วยังเป็นสิ่งกีดขวางการสัญจรบนทางเท้า ป้ายโฆษณาขนาดใหญ่ส่วนมากมักใช้สีฉูดฉาด ปัญหาการบุกรุกทางเท้าโดยการตั้งหาบเร่ แผงลอยที่ทำให้เกิดความไม่เรียบร้อยส่วนมากจะอยู่บริเวณย่านธุรกิจการค้า บริเวณตลาดสด เช่น ตลาดต้นลำไย ตลาดเมืองใหม่ ตลาดวโรรส ตลาดธานินทร์ ตลาดข้างเผือก ตลาดสันป่าข่อย ตลาดประตูเชียงใหม่ และโดยเฉพาะอย่างยิ่งตลาดต้นพยอม ซึ่งขายอาหารแบบได้รุ่งริมทางเท้า ขายข้าวต้ม โจ๊ก ผลไม้ และการตั้งโต๊ะบริการให้เช่าใช้โทรศัพท์มือถือนาทีละ 3 บาท เป็นต้น

ตอนที่ 2 บทบาทและการมีส่วนร่วมของผู้ประกอบการในการจัดการปัญหาสิ่งแวดล้อมในเขตเทศบาลนครเชียงใหม่

2.1 ข้อมูลเบื้องต้นของผู้ประกอบการ

จากการศึกษาพบว่า ผู้ประกอบการส่วนใหญ่อายุน้อยกว่า 30 ปี รองลงมาอายุ 30-39 ปี โดยมีภูมิลำเนาเดิมอยู่ในเขตเมืองเชียงใหม่มากที่สุด รองลงมาคือ นอกเขตเมืองเชียงใหม่ ซึ่งมีกิจการเป็นของตนเองมากที่สุด และผู้ประกอบการส่วนมากจะมีอาชีพอิสระอื่นด้วย และมีการศึกษาต่ำกว่าปริญญาตรีมากที่สุด โดยมีรายได้ต่อเดือนน้อยกว่า 10,000 บาทเป็นส่วนมาก โดยมีที่อาศัยในปัจจุบันเป็นของส่วนตัวมากที่สุด มีตำแหน่งทางสังคมโดยไม่ได้เป็นสมาชิกใด ๆ มากที่สุด ซึ่งข้อมูลเบื้องต้นของผู้ประกอบการ แสดงรายละเอียดดังตารางที่ 7 ต่อไปนี้

ตารางที่ 7 จำนวนและร้อยละลักษณะข้อมูลเบื้องต้นของผู้ประกอบการ

ข้อมูลเบื้องต้นของผู้ประกอบการ	จำนวน	ร้อยละ
อายุ		
น้อยกว่า 30 ปี	164	35.6
30 – 39 ปี	151	32.8
40 – 49 ปี	104	22.6
50 ปีขึ้นไป	42	9.0
รวม	461	100.0
ภูมิลำเนาเดิม		
ในเขตเมืองเชียงใหม่	229	49.9
นอกเขตเมืองเชียงใหม่	95	20.7
จังหวัดอื่นในภาคเหนือ	90	19.6
ภาคอื่น	45	9.8
รวม	459	100.0
ลักษณะงาน		
เจ้าของกิจการ	211	46.2
พนักงานเอกชน	103	22.5
ข้าราชการ	8	1.8
อาชีพอิสระอื่นๆ	135	29.5
รวม	457	100.0
ระดับการศึกษา		
ต่ำกว่าปริญญาตรี	248	54.7
ปริญญาตรีขึ้นไป	189	41.8
สูงกว่าปริญญาตรี	16	3.5
รวม	453	100.0

ตารางที่ 7 (ต่อ)

ข้อมูลเบื้องต้นของผู้ประกอบการ	จำนวน	ร้อยละ
รายได้ต่อเดือน		
น้อยกว่า 10,000 บาท	225	49.9
10,000 – 19,000 บาท	149	33.0
20,000 – 29,999 บาท	46	10.1
30,000 บาทขึ้นไป	32	7.1
รวม	452	100.0
ที่อยู่อาศัยในปัจจุบัน		
เป็นของส่วนตัว	282	61.6
นายจ้างจัดให้	29	6.3
เช่า	147	32.1
รวม	458	100.0
ตำแหน่งงานทางสังคม		
ไม่ได้เป็นสมาชิก	386	85.6
เป็นสมาชิกเท่านั้น	55	12.2
เป็นสมาชิกและบริหาร	10	2.2
รวม	451	100.0

2.2 ความคิดเห็นของผู้ประกอบการเกี่ยวกับสิ่งแวดล้อมด้านวัฒนธรรม

เมื่อให้ผู้ประกอบการได้แสดงความคิดเห็นเกี่ยวกับสิ่งแวดล้อมทางวัฒนธรรมของเมืองเชียงใหม่ สามารถสรุปผลการศึกษาได้ว่า ผู้ประกอบการส่วนใหญ่ถึงร้อยละ 74.6 เห็นว่าสัญลักษณ์สำคัญของเมืองเชียงใหม่คือ พระธาตุดอยสุเทพ ส่วนที่เหลือเห็นว่าสัญลักษณ์สำคัญของเมือง ได้แก่ ประเพณีพื้นเมือง ภาษา และการแต่งกาย บริเวณย่านตัวเมืองเก่า แม่น้ำปิง ช่วงประตูท่าแพ ศิลปหัตถกรรมและอื่น ๆ เช่น วิถีชีวิตของผู้คน ตามลำดับ

เมื่อให้ผู้ประกอบการได้ประเมินความรุนแรงของปัญหาสิ่งแวดล้อมวัฒนธรรมในเมืองเชียงใหม่ กลุ่มตัวอย่างร้อยละ 51.5 เห็นว่ามีปัญหาปานกลาง ที่เห็นว่ามีปัญหาเล็กน้อยมีร้อยละ 33.0 ผู้ประกอบการได้ประเมินปัญหาวัฒนธรรมด้านที่ตนเองเห็นว่า น่าเป็นห่วงที่สุด

ตามลำดับ คือ ด้านการแต่งกาย ร้อยละ 34.9 ความสัมพันธ์ของคน ร้อยละ 24.6 ด้านภาษา 23.1 และด้านประเพณี ร้อยละ 17.4

ปัญหาสำคัญที่สุดของวัฒนธรรมด้านภาษาพื้นเมืองคือเยาวชนรุ่นใหม่ไม่สนใจ คิดเป็นร้อยละ 50.2

ปัญหาสำคัญที่สุดของวัฒนธรรมการแต่งกาย คือ มีการตัดแปลงมากเกินไป คิดเป็นร้อยละ 42.1

ปัญหาสำคัญที่สุดด้านประเพณีคือ ขาดการส่งเสริมอย่างต่อเนื่อง คิดเป็นร้อยละ 43.7 ซึ่งสามารถแสดงรายละเอียดได้ตามตารางที่ 8 ต่อไปนี้

ตารางที่ 8 ความคิดเห็นของผู้ประกอบการเกี่ยวกับสิ่งแวดล้อมด้านวัฒนธรรม

ความคิดเห็นผู้ประกอบการ	จำนวน	ร้อยละ
เกี่ยวกับสัญลักษณ์ที่สำคัญของเมืองเชียงใหม่		
วัดพระธาตุดอยสุเทพ	344	74.6
บริเวณย่านตัวเมืองเก่า	13	2.8
ช่วงประตูท่าแพ	11	2.4
งานประเพณีพื้นเมือง	34	7.4
แม่น้ำปิง	17	3.7
ศิลปหัตถกรรม	10	2.2
ภาษาและการแต่งกาย	32	6.9
รวม	461	100.0
สิ่งแวดล้อมวัฒนธรรมมีปัญหาเพียงใด		
ยังไม่มีปัญหา	14	3.1
มีปัญหาเล็กน้อย	142	33.0
มีปัญหาปานกลาง	236	51.5
เป็นปัญหารุนแรงมาก	66	14.4
รวม	458	100.0

ตารางที่ 8 (ต่อ)

ความคิดเห็นผู้ประกอบการ	จำนวน	ร้อยละ
วัฒนธรรมที่น่าเป็นห่วงที่สุดได้แก่		
ภาษา	106	23.1
การแต่งกาย	160	34.9
งานประเพณี	80	17.4
ความสัมพันธ์ของคน	113	24.6
รวม	459	100.0
ปัญหาที่สำคัญที่สุดของภาษาพื้นเมือง คือ		
เยาวชนรุ่นใหม่ไม่สนใจ	231	50.2
ขาดการสนับสนุนจริงจัง	117	25.4
ขาดผู้รู้ที่จะทำหน้าที่สืบทอด	90	19.6
คนทำงานขัดแย้งกันเอง	22	4.8
รวม	460	100.0
ปัญหาสำคัญที่สุดของการแต่งกาย คือ		
ไม่สะดวกในยุคปัจจุบัน	156	34.1
มีการดัดแปลงมากเกินไป	193	42.1
มีข้อถกเถียงจนไม่ได้ซื้อขายดี	39	8.5
สิ้นเปลืองค่าใช้จ่ายไม่คุ้มค่า	70	15.3
รวม	458	100.0
ปัญหาสำคัญที่สุดของงานประเพณี คือ		
เน้นการท่องเที่ยวมากเกินไป	109	23.8
ขาดการส่งเสริมอย่างต่อเนื่อง	200	43.7
สร้างผลกระทบต่อสิ่งแวดล้อม	54	11.8
ต่างคนต่างทำไม่ประสานกัน	95	20.7
รวม	458	100.0

2.3 ความคิดเห็นของผู้ประกอบการต่อการจัดการสิ่งแวดล้อมทั่วไปในเมืองเชียงใหม่

เมื่อสอบถามความคิดเห็นของผู้ประกอบการที่มีต่อการจัดการสิ่งแวดล้อมในเมืองเชียงใหม่ โดยทั่วไปผู้ตอบร้อยละ 48.3 เห็นว่าหลักการที่ดีที่สุดในการจัดการสิ่งแวดล้อม คือ การมีส่วนร่วม อีกร้อยละ 30.0 เห็นว่าหลักการที่ดีที่สุด คือ ความรับผิดชอบ ผู้ตอบร้อยละ 60.3 เห็นด้วยกับกระแสความสนใจทางด้านสิ่งแวดล้อมในปัจจุบัน และผลการลำดับความรุนแรงของปัญหาสิ่งแวดล้อมในเมืองเชียงใหม่ โดยกลุ่มตัวอย่างผู้ตอบมากถึง ร้อยละ 47.2 ได้ประเมินว่า ปัญหาสิ่งแวดล้อมที่รุนแรง คือ ปัญหาขยะ รองลงไปผู้ตอบ ร้อยละ 11.8 ประเมินว่า ปัญหาจราจร และอากาศเป็นพิษเท่ากัน และประเมินว่าปัญหาการใช้พลังงานมีความรุนแรง อันดับที่ 3 ดังรายละเอียด ตามตารางที่ 9 ต่อไปนี้

ตารางที่ 9 ความคิดเห็นของผู้ประกอบการต่อการจัดการสิ่งแวดล้อมทั่วไปในเมืองเชียงใหม่

ความคิดเห็นผู้ประกอบการ	จำนวน	ร้อยละ
หลักการจัดการสิ่งแวดล้อมที่ดีที่สุด		
การมีส่วนร่วม	222	48.3
ความรับผิดชอบ	138	30.0
การกระจายอำนาจ	39	8.5
ความโปร่งใส	61	13.2
รวม	460	100.0
คิดอย่างไรต่อกระแสสิ่งแวดล้อม		
ไม่เห็นด้วยอย่างยิ่ง	11	2.4
ไม่ค่อยเห็นด้วย	39	8.5
เห็นด้วย	277	60.3
เห็นด้วยอย่างยิ่ง	132	28.8
รวม	460	100.0

ตารางที่ 9 (ต่อ)

ความคิดเห็นผู้ประกอบการ	จำนวน	ร้อยละ
ลำดับความรุนแรงของปัญหาสิ่งแวดล้อมในเมืองเชียงใหม่		
ปัญหาขยะ	217	47.2
ปัญหาน้ำเสียจากที่อยู่อาศัย	27	5.9
ปัญหาน้ำเสียจากย่านธุรกิจ	26	5.7
ปัญหาอากาศเป็นพิษ	54	11.8
ปัญหาภูมิทัศน์	5	1.0
ปัญหาสิ่งแวดล้อมสาธารณะ	33	7.2
ปัญหาการจราจร	54	11.8
ปัญหาการใช้พลังงาน	43	9.4
รวม	459	100.0

2.4 การมีส่วนร่วมเกี่ยวข้องหรือสร้างปัญหาสิ่งแวดล้อม

จากผลการศึกษาพบว่า ผู้ให้สัมภาษณ์ส่วนใหญ่มีความเห็นว่า ผู้ประกอบการมีส่วนเกี่ยวข้อง หรือสร้างปัญหาในระดับปานกลางถึงระดับมาก และจากการให้ผู้ประกอบการที่เป็นกลุ่มตัวอย่างแสดงความคิดเห็นต่อการมีส่วนร่วมเกี่ยวข้อง หรือสร้างปัญหาสิ่งแวดล้อมของผู้ประกอบการ กลุ่มตัวอย่างได้เสนอความเห็นเกี่ยวกับการมีส่วนร่วมเกี่ยวข้องกันกับปัญหาสิ่งแวดล้อมของผู้ประกอบการ ดังตารางที่ 10 ต่อไปนี้

ตารางที่ 10 จำนวนและร้อยละของผู้ประกอบการ จำแนกตามความเห็นต่อการมีส่วนร่วมเกี่ยวข้องกับปัญหาสิ่งแวดล้อม

การมีส่วนร่วมเกี่ยวข้องหรือสร้างปัญหา	จำนวน	ร้อยละ
ไม่มีส่วนเกี่ยวข้องหรือสร้างปัญหา	29	6.3
มีส่วนเกี่ยวข้องหรือสร้างปัญหาบ้างเล็กน้อย	110	23.9
มีส่วนเกี่ยวข้องหรือสร้างปัญหามานกลาง	227	49.2
มีส่วนเกี่ยวข้องหรือสร้างปัญหามาก	95	20.6
รวม	461	100.0

เลขหมู่.....
 ๕๕๕.๗๗
 พ.๕๕๕.๖
 สำนักหอสมุด มหาวิทยาลัยเชียงใหม่

จากตารางที่ 10 พบว่า ผู้ประกอบการมีความเห็นว่าตนเองมีส่วนเกี่ยวข้องหรือสร้างปัญหาสิ่งแวดล้อมในระดับปานกลางมากที่สุด คิดเป็นร้อยละ 49.2 รองลงมาเห็นว่ามีส่วนเกี่ยวข้องหรือสร้างปัญหาในระดับเล็กน้อย คิดเป็นร้อยละ 23.9 และเห็นว่ามีส่วนเกี่ยวข้องหรือสร้างปัญหาสิ่งแวดล้อมในระดับมาก คิดเป็นร้อยละ 20.6

เมื่อวิเคราะห์เปรียบเทียบความคิดเห็นต่อการมีส่วนเกี่ยวข้อง หรือสร้างปัญหาสิ่งแวดล้อมของผู้ประกอบการในเขตเทศบาลนครเชียงใหม่ ระหว่างผู้ตอบที่มีภูมิลำเนาเดิม และลักษณะงานประจำที่แตกต่างกัน ผลการวิเคราะห์แสดงให้เห็นดังตารางที่ 11 และตารางที่ 12 ดังต่อไปนี้

ตารางที่ 11 การเปรียบเทียบความคิดเห็นต่อการมีส่วนเกี่ยวข้องหรือสร้างปัญหาสิ่งแวดล้อมของกลุ่มผู้ประกอบการในเมืองเชียงใหม่ระหว่างผู้ตอบที่มีภูมิลำเนาเดิมต่างกัน

การมีส่วนเกี่ยวข้องหรือสร้างปัญหา	ภูมิลำเนาเดิมของผู้ตอบ				
	เขตเมืองเชียงใหม่	นอกเขตเมืองเชียงใหม่	จังหวัดอื่นในภาคเหนือ	จังหวัดอื่นในภาคอื่น	รวม
- ไม่มีส่วนเกี่ยวข้องหรือสร้างปัญหา	12	10	5	1	28
- มีส่วนเกี่ยวข้องหรือสร้างปัญหาบ้างเล็กน้อย	49	26	19	15	109
- มีส่วนเกี่ยวข้องหรือสร้างปัญหาปานกลาง	131	37	43	16	227
- มีส่วนเกี่ยวข้องหรือสร้างปัญหามาก	37	22	23	13	95
รวม	229	95	90	45	459

Df = 9, Chi Square = 19.299, Sig = .023

จากตารางที่ 11 แสดงการเปรียบเทียบความคิดเห็นต่อการมีส่วนเกี่ยวข้องหรือสร้างปัญหากับภูมิลำเนาเดิมที่ต่างกันของผู้ประกอบการในเขตเทศบาลนครเชียงใหม่ โดยการหาความสัมพันธ์ทางสถิติ ณ ระดับ Df = 9 ค่า Chi Square = 19.299 ซึ่งมีค่า Sig = .023

แสดงว่า ความแตกต่างของภูมิลำเนาเดิมของผู้ประกอบการมีความสัมพันธ์กันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 ($P < 0.05$) ซึ่งจากจำนวนตัวเลขของผู้ตอบแบบสอบถามที่มีภูมิลำเนาเดิมอยู่ในเขตเมืองเชียงใหม่มีความเห็นว่าตนเองมีส่วนสร้างปัญหาในระดับปานกลางเป็นจำนวน 131 คน จากจำนวนผู้ตอบ 227 คน ซึ่งมากกว่าผู้ประกอบการที่มีภูมิลำเนาเดิมนอกเขตเมืองเชียงใหม่ จังหวัดอื่นในภาคเหนือ และจังหวัดอื่นในภาคอื่น ดังนั้นภูมิลำเนาเดิมของผู้ตอบกับการมีส่วนสร้างปัญหาสิ่งแวดล้อมจึงมีความสัมพันธ์กันอย่างมีนัยสำคัญ

ตารางที่ 12 การเปรียบเทียบความคิดเห็นต่อการมีส่วนเกี่ยวข้อง หรือสร้างปัญหาสิ่งแวดล้อมของกลุ่มผู้ประกอบการในเมืองเชียงใหม่ระหว่างผู้ตอบที่มีลักษณะงานประจำต่างกัน

การมีส่วนเกี่ยวข้อง หรือสร้างปัญหา	ลักษณะงานของผู้ตอบ				รวม
	เจ้าของ กิจการ	พนักงาน เอกชน	ข้าราชการ	อาชีพอิสระ อื่นๆ	
- ไม่มีส่วนเกี่ยวข้องหรือสร้าง ปัญหา	13	6	1	9	29
- มีส่วนเกี่ยวข้องหรือสร้าง ปัญหาน้อย	50	25	1	34	110
- มีส่วนเกี่ยวข้องหรือสร้าง ปัญหามาก	108	54	5	57	224
- มีส่วนเกี่ยวข้องหรือสร้าง ปัญหามาก	40	18	1	35	94
รวม	211	103	8	135	457

Df = 9, Chi Square = 5.981, Sig = .742

จากตารางที่ 12 แสดงการเปรียบเทียบความคิดเห็นต่อการมีส่วนเกี่ยวข้องหรือสร้างปัญหา กับลักษณะงานประจำที่ต่างกันของผู้ประกอบการในเขตเทศบาลนครเชียงใหม่ โดยการหาค่าความสัมพันธ์ทางสถิติ ณ ระดับ Df = 9 ค่า Chi Square = 5.981 ซึ่งมีค่า Sig = .742 ผลปรากฏว่าลักษณะของงานประจำที่ต่างกันของผู้ประกอบการมีความสัมพันธ์กันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 ($P > 0.05$) แต่ถึงแม้ว่าการหาค่าทางสถิติจะไม่มีความสัมพันธ์กันอย่างมี

นัยสำคัญก็ตาม แต่ถ้าดูจากจำนวนผู้ตอบแบบสอบถามในตาราง จะเห็นว่าลักษณะงานประจำของผู้ตอบแบบสอบถามกับการแสดงความคิดเห็นต่อการมีส่วนร่วมเกี่ยวข้อง หรือสร้างปัญหาสิ่งแวดล้อมนั้นมีความสัมพันธ์กัน เพราะจะเห็นว่าถึงแม้กลุ่มตัวอย่างจะมีลักษณะงานที่ทำแตกต่างกันแต่กลับมีความเห็นว่าตนเองมีส่วนร่วมเกี่ยวข้อง หรือสร้างปัญหาในระดับปานกลางเหมือนกันหมด ดังนั้นลักษณะงานประจำของผู้ตอบแบบสอบถามจึงมีความสัมพันธ์กับการมีส่วนร่วมเกี่ยวข้องกับปัญหาสิ่งแวดล้อมดังกล่าว

2.5 สาเหตุที่ทำให้เกี่ยวข้องกับปัญหาสิ่งแวดล้อม

จากการสนทนากับผู้ให้สัมภาษณ์ถึงสาเหตุที่ทำให้เกี่ยวข้องกับปัญหาสิ่งแวดล้อมของผู้ประกอบการ สรุปได้ว่า ผู้ให้สัมภาษณ์ส่วนใหญ่มีความเห็นว่าเกิดจากนิสัยความเคยชินที่ไม่ปฏิบัติตามกฎระเบียบและขาดจิตสำนึกในการตระหนักถึงความสำคัญปัญหาสิ่งแวดล้อม

เมื่อให้ผู้ประกอบการซึ่งเป็นกลุ่มตัวอย่างแสดงความคิดเห็นเกี่ยวกับสาเหตุที่ทำให้เกี่ยวข้องกับปัญหาสิ่งแวดล้อมของผู้ประกอบการในเขตเทศบาลนครเชียงใหม่ กลุ่มตัวอย่างได้เสนอความคิดเห็นเกี่ยวกับสาเหตุที่ทำให้เกี่ยวข้องกับปัญหาสิ่งแวดล้อมของผู้ประกอบการในเขตเทศบาลนครเชียงใหม่ ดังตารางที่ 13 ต่อไปนี้

ตารางที่ 13 จำนวนและร้อยละของผู้ประกอบการ จำแนกตามความเห็นต่อสาเหตุที่ทำให้เกี่ยวข้องกับปัญหาสิ่งแวดล้อม

สาเหตุที่ทำให้เกี่ยวข้องกับปัญหาสิ่งแวดล้อม	จำนวน	ร้อยละ
ฐานะความเป็นอยู่	29	6.3
นิสัยและความเคยชิน	177	38.5
ความรู้และความสำนึก	169	36.7
ภาวะที่ต่างคนต่างอยู่มากเกินไป	85	18.5
รวม	460	100.0

จากตารางที่ 13 ผู้ประกอบการส่วนใหญ่เห็นว่าสาเหตุที่ทำให้ผู้ประกอบการมีส่วนเกี่ยวข้องกับปัญหาสิ่งแวดล้อมในเขตเทศบาลนครเชียงใหม่ เพราะเกิดจากนิสัยความเคยชินมากที่สุด คิดเป็นร้อยละ 38.5 รองลงมาเห็นว่า เพราะขาดความรู้และความสำนึก คิดเป็นร้อยละ 36.7 และเพราะฐานะและความเป็นอยู่น้อยที่สุดคิดเป็นร้อยละ 6.3

เมื่อวิเคราะห์เปรียบเทียบความคิดเห็นต่อสาเหตุที่ทำให้เกี่ยวข้องกับหรือสร้างปัญหาสิ่งแวดล้อมของผู้ประกอบการในเมืองเชียงใหม่ ระหว่างผู้ตอบที่มีภูมิลำเนาเดิม และลักษณะงานประจำต่างกัน ผลการวิเคราะห์แสดงให้เห็นดังตารางที่ 14 และ 15 ดังต่อไปนี้

ตารางที่ 14 การเปรียบเทียบความคิดเห็นต่อสาเหตุที่ทำให้เกี่ยวข้องกับหรือสร้างปัญหาสิ่งแวดล้อมของกลุ่มผู้ประกอบการในเมืองเชียงใหม่ระหว่างผู้ตอบที่มีภูมิลำเนาเดิมต่างกัน

สาเหตุที่ทำให้เกี่ยวข้องกับ ปัญหาสิ่งแวดล้อม	ภูมิลำเนาเดิมของผู้ตอบ				รวม
	เขตเมือง	นอก	จังหวัด	จังหวัด	
	เชียงใหม่	เขตเมือง เชียงใหม่	อื่นใน ภาคเหนือ	อื่นใน ภาคอื่น	
ฐานะความเป็นอยู่	15	5	4	4	28
นิสัยและความเคยชิน	91	36	34	15	176
ความรู้และความสำนึก	87	35	29	18	169
ภาวะที่ต่างคนต่างอยู่มากเกินไป	36	19	22	8	85
รวม	229	95	90	45	459

Df = 9, Chi Square = 5.122, Sig = .824

จากตารางที่ 14 แสดงการเปรียบเทียบความคิดเห็นต่อสาเหตุที่ทำให้เกี่ยวข้องกับหรือสร้างปัญหาสิ่งแวดล้อมกับภูมิลำเนาเดิมที่ต่างกันของผู้ประกอบการในเขตเทศบาลนครเชียงใหม่ โดยการหาค่าความสัมพันธ์ทางสถิติ ณ ระดับ Df = 9 ค่า Chi Square = 5.122 ซึ่งมีค่า Sig = .824 ผลปรากฏว่า ภูมิลำเนาเดิมที่ต่างกันของผู้ประกอบการมีความสัมพันธ์กันอย่างไม่มีความสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 ($P > 0.05$) แต่ถึงแม้ว่าการหาค่าทางสถิติจะไม่มีความสัมพันธ์กันอย่างมีนัยสำคัญก็ตาม แต่ถ้าดูจากจำนวนผู้ตอบที่มีภูมิลำเนาเดิมที่แตกต่างกัน จะมีความเห็นตรงกันว่า สาเหตุที่ทำให้เกี่ยวข้องกับปัญหาสิ่งแวดล้อมนั้นเกิดจากนิสัยและความเคยชิน ถึง 176 คน เป็นสัดส่วนที่มากกว่าเกิดจากสาเหตุด้านฐานะและความเป็นอยู่ซึ่งเห็นด้วยเพียง 28 คนเท่านั้น จึงแสดงให้เห็นว่าภูมิลำเนาเดิม ของผู้ตอบมีความสัมพันธ์กับสาเหตุที่ทำให้เกี่ยวข้องกับปัญหาสิ่งแวดล้อมดังกล่าว

ตารางที่ 15 การเปรียบเทียบความคิดเห็นต่อสาเหตุที่ทำให้เกี่ยวข้องกับหรือสร้างปัญหาสิ่งแวดล้อมของกลุ่มผู้ประกอบการในเมืองเชียงใหม่ระหว่างผู้ตอบที่มีลักษณะงานประจำต่างกัน

สาเหตุที่ทำให้เกี่ยวข้องกับปัญหาสิ่งแวดล้อม	ลักษณะงานประจำ				รวม
	เจ้าของกิจการ	พนักงานเอกชน	ข้าราชการ	อาชีพอิสระ/อื่น ๆ	
ฐานะความเป็นอยู่	13	4	1	11	29
นิสัยความเคยชิน	77	52	3	44	176
ความรู้และความสำนึก	92	30		45	167
ภาวะที่ต่างคนต่างอยู่มาก	28	17	4	35	84
รวม	210	103	8	135	456

Df = 9, Chi Square = 26.879, Sig = 0.01

จากตารางที่ 15 แสดงการเปรียบเทียบความคิดเห็นต่อสาเหตุที่ทำให้เกิดปัญหาสิ่งแวดล้อมกับลักษณะงานประจำที่ต่างกันของผู้ประกอบการในเขตเทศบาลนครเชียงใหม่โดยการหาค่าความสัมพันธ์ทางสถิติ ณ ระดับ Df = 9 ค่า Chi Square = 26.879 ซึ่งมีค่า Sig = 0.01 ผลปรากฏว่าลักษณะของงานประจำที่ต่างกันของผู้ประกอบการ มีความสัมพันธ์กันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 ($P < 0.05$) ซึ่ง จากจำนวนตัวเลขของผู้ตอบแบบสอบถามผู้ประกอบการที่มีกิจการเป็นของตนเอง มีความรู้ดีกว่าสาเหตุที่ทำให้เกิดปัญหาสิ่งแวดล้อมนั้นเกิดจากการขาดความรู้และความสำนึกถึงปัญหาสิ่งแวดล้อมถึง จำนวน 92 คน จากจำนวนผู้ตอบ 167 คน ซึ่งมากกว่าพนักงานเอกชน ข้าราชการ และอาชีพอิสระอื่น ๆ ดังนั้นลักษณะงานประจำของผู้ตอบแบบสอบถามกับสาเหตุที่ทำให้มีส่วนเกี่ยวข้องกับปัญหาสิ่งแวดล้อมจึงมีความสัมพันธ์กันอย่างมีนัยสำคัญ

2.6 การได้รับผลกระทบจากปัญหาสิ่งแวดล้อม

จากการสนทนากับผู้ให้สัมภาษณ์ถึงผลกระทบจากปัญหาสิ่งแวดล้อมของผู้ประกอบการ สรุปได้ว่า ผู้ให้สัมภาษณ์ส่วนใหญ่มีความเห็นว่า ได้รับผลกระทบจากปัญหาสิ่งแวดล้อมในระดับปานกลางถึงระดับมาก ได้แก่ ปัญหาสิ่งแวดล้อมด้านขยะ มลพิษทางอากาศ น้ำเน่าเสีย การจราจรติดขัด ปัญหามิหัตสน์ ซึ่งล้วนแล้วแต่ส่งผลกระทบต่อชีวิตและความเป็นอยู่ทั้งสิ้น

จากการให้ผู้ประกอบการที่เป็นกลุ่มตัวอย่าง แสดงความคิดเห็นเกี่ยวกับการได้รับผลกระทบ จากปัญหาสิ่งแวดล้อมของผู้ประกอบการ กลุ่มตัวอย่างได้เสนอความเห็นเกี่ยวกับการได้รับผลกระทบจากปัญหาสิ่งแวดล้อม แสดงให้เห็นตาม ตารางที่ 16 ดังนี้

ตารางที่ 16 จำนวนและร้อยละของผู้ประกอบการ จำแนกตามความเห็นต่อการได้รับผลกระทบจากปัญหาสิ่งแวดล้อม

การได้รับผลกระทบจากปัญหาสิ่งแวดล้อม	จำนวน	ร้อยละ
การได้รับผลกระทบ	29	6.4
ได้รับผลกระทบเล็กน้อย	168	37.2
ได้รับผลกระทบปานกลาง	204	45.1
ได้รับผลกระทบมาก	51	11.3
รวม	452	100.0

จากตารางที่ 16 ผู้ประกอบการส่วนใหญ่เห็นว่าได้รับผลกระทบจากปัญหาสิ่งแวดล้อมในเขตเทศบาลนครเชียงใหม่ในระดับปานกลาง คิดเป็นร้อยละ 45.1 รองลงมาเห็นว่าได้รับผลกระทบเล็กน้อย ร้อยละ 37.2 และได้รับผลกระทบมาก ร้อยละ 11.3

เมื่อวิเคราะห์เปรียบเทียบความคิดเห็นต่อการได้รับผลกระทบจากปัญหาสิ่งแวดล้อมของผู้ประกอบการในเมืองเชียงใหม่ ระหว่างผู้ตอบที่มีภูมิลำเนาเดิม และลักษณะงานประจำที่แตกต่างกัน ผลการวิเคราะห์แสดงให้เห็นดังตารางที่ 17 และ 18 ดังต่อไปนี้

ตารางที่ 17 การเปรียบเทียบความคิดเห็นต่อการได้รับผลกระทบจากปัญหาสิ่งแวดล้อมของกลุ่ม
ผู้ประกอบการในเมืองเชียงใหม่ระหว่างผู้ตอบที่มีภูมิลำเนาเดิมต่างกัน

การได้รับผลกระทบจาก ปัญหาสิ่งแวดล้อม	ภูมิลำเนาเดิมของผู้ตอบ				รวม
	เขตเมือง เชียงใหม่	นอกเขต เมือง เชียงใหม่	จังหวัด อื่นใน ภาคเหนือ	จังหวัด อื่นใน ภาคอื่น	
ไม่ได้รับผลกระทบ	12	9	6	1	28
ได้รับผลกระทบเล็กน้อย	84	34	34	16	168
ได้รับผลกระทบปานกลาง	108	39	36	21	204
ได้รับผลกระทบมาก	20	11	13	6	50
รวม	224	93	89	44	450

Df = 9, Chi Square = 6.647, Sig = .674

จากตารางที่ 17 แสดงการเปรียบเทียบความคิดเห็นต่อการได้รับผลกระทบจากปัญหาสิ่งแวดล้อมกับภูมิลำเนาเดิมที่ต่างกันของผู้ประกอบการในเขตเทศบาลนครเชียงใหม่ โดยการหาค่าความสัมพันธ์ทางสถิติ ณ ระดับ Df = 9 ค่า Chi Square = 6.647 ซึ่งมีค่า Sig = .674 ผลปรากฏว่าภูมิลำเนาเดิมที่ต่างกันของผู้ประกอบการมีความสัมพันธ์กันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 ($P > 0.05$) แต่ถึงแม้ว่าการหาค่าทางสถิติจะไม่มีนัยสำคัญก็ตาม แต่ถ้าดูจากจำนวนผู้ตอบแบบสอบถามในตารางที่ 17 จะเห็นว่าผู้ประกอบการที่มีภูมิลำเนาเดิมในเขตเมืองเชียงใหม่ นอกเขตเมืองเชียงใหม่ จังหวัดอื่นในภาคเหนือ จังหวัดอื่นในภาคอื่น ต่างก็มีความเห็นเหมือนกันหมดว่าได้รับผลกระทบจากปัญหาในระดับปานกลาง ซึ่งเป็นสัดส่วนที่มากกว่าการได้รับผลกระทบเพียงเล็กน้อยในสัดส่วน 204 ต่อ 168 ดังนั้นภูมิลำเนาเดิมของผู้ตอบจึงมีความสัมพันธ์กับการได้รับผลกระทบจากปัญหาสิ่งแวดล้อมดังกล่าว

ตารางที่ 18 การเปรียบเทียบความคิดเห็นต่อการได้รับผลกระทบจากปัญหาสิ่งแวดล้อมของ
กลุ่มผู้ประกอบการในเมืองเชียงใหม่ระหว่างผู้ตอบที่มีลักษณะงานประจำต่างกัน

การได้รับผลกระทบจาก ปัญหาสิ่งแวดล้อม	ลักษณะงานประจำ				รวม
	เจ้าของ กิจการ	พนักงาน เอกชน	ข้าราชการ	อาชีพอิสระ/ อื่น ๆ	
ไม่ได้รับผลกระทบ	8	8	-	13	29
ได้รับผลกระทบเล็กน้อย	84	36	3	45	168
ได้รับผลกระทบปานกลาง	89	46	4	61	200
ได้รับผลกระทบมาก	25	11	1	14	51
รวม	206	101	8	133	448

Df = 9, Chi Square = 6.806, Sig = .657

จากตารางที่ 18 แสดงการเปรียบเทียบความคิดเห็นต่อการได้รับผลกระทบจากปัญหาสิ่งแวดล้อม กับลักษณะงานประจำที่ต่างกันของผู้ประกอบการในเขตเทศบาลนครเชียงใหม่ โดยการหาค่าความสัมพันธ์ทางสถิติ ณ ระดับ Df = 9 ค่า Chi Square = 6.806 ซึ่งมีค่า Sig = .657 ผลปรากฏว่า ลักษณะของงานประจำที่ต่างกันของผู้ประกอบการ มีความสัมพันธ์กันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 ($P > 0.05$) แต่ถึงแม้ว่าการหาค่าทางสถิติจะไม่มีความสัมพันธ์กันอย่างมีนัยสำคัญก็ตาม แต่ถ้าดูจากจำนวนผู้ตอบแบบสอบถามในตารางจะเห็นว่าลักษณะงานประจำของผู้ตอบแบบสอบถามกับการแสดงความคิดเห็นต่อการได้รับผลกระทบจากปัญหาสิ่งแวดล้อมนั้นมีความสัมพันธ์กัน เพราะจะเห็นว่าผู้ตอบที่มีกิจการเป็นของตนเอง พนักงานเอกชน ข้าราชการ และอาชีพอิสระอื่น ๆ ต่างก็มีความเห็นเหมือนกันว่าได้รับผลกระทบจากปัญหาสิ่งแวดล้อมในระดับปานกลาง ซึ่งเป็นสัดส่วนที่มากกว่าการไม่ได้รับผลกระทบเลยถึง 200 คน ต่อ 29 คน จึงสรุปได้ว่า ลักษณะงานประจำของผู้ตอบมีความสัมพันธ์กับการได้รับผลกระทบจากปัญหาสิ่งแวดล้อมในเขตเทศบาลนครเชียงใหม่

2.7 การมีส่วนร่วมในการจัดการปัญหาสิ่งแวดล้อมที่ผ่านมา

จากการสนทนากับผู้ให้สัมภาษณ์ถึงการมีส่วนร่วมในการจัดการปัญหาสิ่งแวดล้อมของผู้ประกอบการที่ผ่านมาสืบได้ว่า ผู้ให้สัมภาษณ์ส่วนใหญ่มีความเห็นว่า ผู้ประกอบการมีส่วนร่วมในการจัดการปัญหาสิ่งแวดล้อมน้อยมาก เนื่องจากเป็นเพราะผู้ประกอบการส่วนมากจะมีกิจการเป็นของตนเองจึงต้องใช้เวลาส่วนมากทุ่มเทให้กับกิจการของตนเอง จึงทำให้เข้าไปมีส่วนร่วมในการจัดการปัญหาสิ่งแวดล้อมน้อยตามไปด้วย

เมื่อสอบถามผู้ประกอบการที่เป็นกลุ่มตัวอย่าง โดยให้แสดงความคิดเห็นเกี่ยวกับบทบาทและการมีส่วนร่วมในอดีตในการจัดการปัญหาสิ่งแวดล้อมว่ามีส่วนร่วมมากน้อยแค่ไหน ผู้ประกอบการได้แสดงความคิดเห็นดังตารางที่ 19 ดังนี้

ตารางที่ 19 จำนวนและร้อยละของผู้ประกอบการ จำแนกตามความเห็นต่อการมีส่วนร่วมในอดีตในการจัดการปัญหาสิ่งแวดล้อม

การมีส่วนร่วมในอดีตในการจัดการ		
ปัญหาสิ่งแวดล้อม	จำนวน	ร้อยละ
มีบทบาทน้อยมาก	235	51.6
มีบทบาทปานกลาง	199	43.6
มีบทบาทมาก	22	4.8
รวม	456	100.0

จากตารางที่ 19 ผู้ประกอบการส่วนใหญ่เห็นว่ามีส่วนร่วมในอดีตในการจัดการปัญหาสิ่งแวดล้อมในเขตเทศบาลนครเชียงใหม่ น้อยมากคิดเป็นร้อยละ 51.6 รองลงมาเห็นว่ามีส่วนร่วมในระดับปานกลาง ร้อยละ 43.6 และมีส่วนร่วมในระดับมากเพียงร้อยละ 4.8

เมื่อวิเคราะห์เปรียบเทียบความคิดเห็นการมีส่วนร่วมในการจัดการปัญหาสิ่งแวดล้อมที่ผ่านมากลุ่มผู้ประกอบการในเมืองเชียงใหม่ ระหว่างผู้ตอบที่มีภูมิลำเนาเดิม และลักษณะงานประจำที่แตกต่างกัน ผลการวิเคราะห์แสดงให้เห็นดังตารางที่ 20 และ 21 ต่อไปนี้

ตารางที่ 20 การเปรียบเทียบความคิดเห็นต่อการมีส่วนร่วมในการจัดการปัญหาสิ่งแวดล้อมที่ผ่านมาจากกลุ่มผู้ประกอบการในเมืองเชียงใหม่ระหว่างผู้ตอบที่มีภูมิลำเนาเดิมต่างกัน

การมีส่วนร่วมในการจัดการ ปัญหาที่ผ่านมา	ภูมิลำเนาเดิมของผู้ตอบ				รวม
	เขตเมือง เชียงใหม่	นอกเขต เมือง เชียงใหม่	จังหวัด อื่นใน ภาคเหนือ	จังหวัด อื่นใน ภาคอื่น	
	มีบทบาทน้อยมาก	111	49	49	
มีบทบาทปานกลาง	104	41	36	17	198
มีบทบาทมาก	11	5	4	2	22
รวม	226	95	89	44	454

Df = 6, Chi Square = 1.533, Sig = .957

จากตารางที่ 20 แสดงการเปรียบเทียบความคิดเห็นต่อการมีส่วนร่วมในการจัดการปัญหาสิ่งแวดล้อมที่ผ่านมากับภูมิลำเนาเดิมที่ต่างกันของผู้ประกอบการในเขตเทศบาลนครเชียงใหม่ โดยการหาค่าความสัมพันธ์ทางสถิติ ณ ระดับ Df = 6 ค่า Chi Square = 1.533 ซึ่งมีค่า Sig = .957 ผลปรากฏว่า ภูมิลำเนาเดิมที่ต่างกันของผู้ประกอบการมีความสัมพันธ์กันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 ($P > 0.05$) แต่ถึงแม้ว่าการหาค่าทางสถิติจะไม่มีความสัมพันธ์กันอย่างมีนัยสำคัญก็ตามแต่ถ้าดูจากจำนวนผู้ตอบแบบสอบถามในตารางที่ 19 จะเห็นว่าผู้ประกอบการที่มีภูมิลำเนาเดิมที่แตกต่างกันจะมีความเห็นว่าตนเองมีส่วนร่วมน้อยมาก โดยจะเห็นได้จากไม่ว่าผู้ตอบที่มีภูมิลำเนาเดิมในเขตเมืองเชียงใหม่ นอกเขตเมืองเชียงใหม่ จังหวัดอื่นในภาคเหนือ และจังหวัดอื่นในภาคอื่นต่างก็มีความเห็นทำนองเดียวกันว่าเท่าที่ผ่านมาได้เข้าไปมีส่วนร่วมในการจัดการปัญหาน้อยมาก ทั้งนี้อาจเป็นเพราะว่า ลักษณะสังคมในเมืองเป็นลักษณะของสังคมที่ต่างคนต่างอยู่จึงมีส่วนทำให้ผู้ประกอบการเข้าไปมีส่วนร่วมในการจัดการปัญหาสิ่งแวดล้อมน้อยตามไปด้วย ดังนั้นภูมิลำเนาเดิมจึงมีความสัมพันธ์กับการมีส่วนร่วมในการจัดการปัญหาสิ่งแวดล้อมในอดีต

ตารางที่ 21 การเปรียบเทียบความคิดเห็นต่อการมีส่วนร่วมในการจัดการปัญหาสิ่งแวดล้อมที่ผ่านมาของกลุ่มผู้ประกอบการในเมืองเชียงใหม่ ระหว่างผู้ตอบที่มีลักษณะงานประจำต่างกัน

การมีส่วนร่วมในการจัดการปัญหาที่ผ่านมา	ลักษณะงานประจำ				รวม
	เจ้าของกิจการ	พนักงานเอกชน	ข้าราชการ	อาชีพอิสระ/อื่น ๆ	
มีบทบาทน้อยมาก	115	51	2	66	234
มีบทบาทปานกลาง	87	49	5	56	197
มีบทบาทมาก	8	3	1	9	21
รวม	210	103	8	131	452

Df = 6, Chi Square = 6.338, Sig = .386

จากตารางที่ 21 แสดงการเปรียบเทียบความคิดเห็นต่อการมีส่วนร่วมในการจัดการปัญหาสิ่งแวดล้อมที่ผ่านมากับลักษณะงานประจำที่ต่างกันของผู้ประกอบการในเขตเทศบาลนครเชียงใหม่ โดยการหาค่าความสัมพันธ์ทางสถิติ ณ ระดับ Df = 6 ค่า Chi Square = 6.338 ซึ่งมีค่า Sig = .386 ผลปรากฏว่าลักษณะของงานประจำที่ต่างกันของผู้ประกอบการมีความสัมพันธ์กันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 ($P > 0.05$) แต่ถึงแม้ว่าการหาค่าทางสถิติ จะไม่มีนัยสำคัญก็ตาม แต่เมื่อดูจากจำนวนผู้ตอบแบบสอบถาม ในตารางจะเห็นว่าลักษณะงานประจำของผู้ตอบแบบสอบถาม กับการแสดงความคิดเห็นดังกล่าวนี้มีความสัมพันธ์กัน เพราะจะเห็นว่ากลุ่มผู้ตอบที่มีกิจการเป็นของตนเอง พนักงานเอกชน ข้าราชการ และอาชีพอื่น ๆ จะมีความเห็นตรงกันว่ามีส่วนร่วมในการจัดการปัญหาสิ่งแวดล้อมที่ผ่านมาน้อยมากถึง 234 คน ในขณะที่มีกลุ่มผู้ตอบบางคนได้เข้าไปมีส่วนร่วมอย่างมากในการจัดการปัญหาสิ่งแวดล้อมที่ผ่านมาเพียง 21 คนเท่านั้น ดังนั้นจึงแสดงให้เห็นว่าลักษณะงานประจำ มีความสัมพันธ์กับการมีส่วนร่วมในการจัดการปัญหาสิ่งแวดล้อมที่ผ่านมา

ตอนที่ 3 แนวทางที่เหมาะสมการส่งเสริมการมีส่วนร่วมในการจัดการปัญหาสิ่งแวดล้อมของผู้ประกอบการในเขตเทศบาลนครเชียงใหม่

3.1 แนวทางในการแก้สาเหตุของปัญหาสิ่งแวดล้อม

จากการสนทนากับผู้ให้สัมภาษณ์ถึงแนวทางในการแก้สาเหตุของปัญหาสิ่งแวดล้อมของกลุ่มผู้ประกอบการ สรุปได้ว่า ผู้ให้สัมภาษณ์ส่วนใหญ่มีความเห็นว่า ควรใช้วิธีการสร้างความตระหนักถึงความสำคัญของปัญหาสิ่งแวดล้อมโดยเฉพาะควรหลีกเลี่ยง การใช้หีบ ห่อ หรือบรรจุภัณฑ์ที่ย่อยสลายยาก ประเภทพลาสติก หรือโฟม มีการรณรงค์ใช้วัสดุที่สามารถนำกลับมาใช้ใหม่ได้ในการผลิต เป็นต้น

และจากการขอให้ผู้ประกอบการที่เป็นกลุ่มตัวอย่าง แสดงความคิดเห็นเกี่ยวกับแนวทางในการแก้สาเหตุของปัญหาสิ่งแวดล้อมของผู้ประกอบการในเขตเทศบาลนครเชียงใหม่ กลุ่มตัวอย่างได้เสนอความคิดเห็นดังตารางที่ 22 ต่อไปนี้

ตารางที่ 22 จำนวนและร้อยละของผู้ประกอบการ จำแนกตามความเห็นต่อแนวทางในการแก้สาเหตุของปัญหาสิ่งแวดล้อม

แนวทางในการแก้สาเหตุของปัญหาสิ่งแวดล้อม	จำนวน	ร้อยละ
รณรงค์ กระตุ้น	102	22.0
อบรมเผยแพร่ความรู้	74	16.1
สร้างความตระหนัก	157	34.1
ส่งเสริมการมีส่วนร่วม	128	27.8
รวม	461	100.0

จากตารางที่ 22 ผู้ประกอบการส่วนใหญ่เห็นว่าแนวทางในการแก้สาเหตุของปัญหาสิ่งแวดล้อมในเขตเทศบาลนครเชียงใหม่ควรใช้วิธีการสร้างความตระหนักมากที่สุด คิดเป็นร้อยละ 34.1 รองลงมาเห็นว่าควรส่งเสริมการมีส่วนร่วม ร้อยละ 27.8 และเห็นว่าควรใช้วิธีการอบรมเผยแพร่ความรู้ที่น้อยที่สุด คือ ร้อยละ 16.1

เมื่อวิเคราะห์เปรียบเทียบความคิดเห็นต่อแนวทางในการจัดการปัญหาสิ่งแวดล้อมของกลุ่มผู้ประกอบการในเมืองเชียงใหม่ ระหว่างผู้ตอบที่มีภูมิลำเนาเดิมและลักษณะงานประจำที่แตกต่างกันผลการวิเคราะห์ แสดงให้เห็น ดังตารางที่ 23 และ 24 ดังต่อไปนี้

ตารางที่ 23 การเปรียบเทียบความคิดเห็นเกี่ยวกับแนวทางการแก้สาเหตุของปัญหาสิ่งแวดล้อมของกลุ่มผู้ประกอบการในเมืองเชียงใหม่ระหว่างผู้ตอบที่มีภูมิลำเนาเดิมต่างกัน

แนวทางในการแก้สาเหตุของ ปัญหาสิ่งแวดล้อม	ภูมิลำเนาเดิมของผู้ตอบ				รวม
	เขตเมือง เชียงใหม่	นอกเขต เมือง เชียงใหม่	จังหวัด	จังหวัด	
			อื่นใน ภาคเหนือ	อื่นใน ภาคอื่น	
รณรงค์ กระตุ้น	53	19	20	10	102
อบรมเผยแพร่ความรู้	35	21	13	5	74
สร้างความตระหนัก	85	29	29	14	157
ส่งเสริมการมีส่วนร่วม	56	26	28	16	126
รวม	229	95	90	45	459

Df = 9, Chi Square = 6.805, Sig = .657

จากตารางที่ 23 แสดงการเปรียบเทียบความคิดเห็นต่อแนวทางในการแก้สาเหตุปัญหาสิ่งแวดล้อมกับภูมิลำเนาเดิมที่ต่างกันของผู้ประกอบการในเขตเทศบาลนครเชียงใหม่ โดยการหาค่าความสัมพันธ์ทางสถิติ ณ ระดับ Df = 9 ค่า Chi Square = 6.805 ซึ่งมีค่า Sig = .657 ผลปรากฏว่าภูมิลำเนาเดิมที่ต่างกันของผู้ประกอบการมีความสัมพันธ์กันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 ($P > 0.05$) แต่ถึงแม้ว่าการหาค่าทางสถิติจะไม่มีความสัมพันธ์กันอย่างมีนัยสำคัญก็ตาม แต่ถ้าดูจากจำนวนผู้ตอบแบบสอบถามในตาราง 23 จะเห็นว่าผู้ประกอบการที่มีภูมิลำเนาเดิมมาจากที่ต่างกัน ล้วนมีความเห็นว่ ระหว่างการใช้วิธีการสร้างความตระหนักกับการอบรมเผยแพร่ความรู้ผู้ตอบส่วนใหญ่เห็นว่าควรใช้วิธีการสร้างความตระหนักถึง 157 คน ขณะที่เห็นว่าใช้วิธีการเผยแพร่ความรู้เพียง 74 คน เท่านั้น จึงสามารถสรุปได้ว่า ภูมิลำเนาเดิมของผู้ตอบมีความสัมพันธ์กับแนวทางในการแก้สาเหตุของปัญหาสิ่งแวดล้อมดังกล่าว

ตารางที่ 24 การเปรียบเทียบความคิดเห็นเกี่ยวกับแนวทางการแก้สาเหตุของปัญหาสิ่งแวดล้อมของกลุ่มผู้ประกอบการในเมืองเชียงใหม่ระหว่างผู้ตอบที่มีลักษณะงานประจำต่างกัน

แนวทางในการแก้ สาเหตุของปัญหา สิ่งแวดล้อม	ลักษณะงานประจำ				รวม
	เจ้าของ กิจการ	พนักงาน เอกชน	ข้าราชการ	อาชีพอิสระ/ อื่น ๆ	
รณรงค์ กระตุ้น	50	29	2	21	102
อบรมเผยแพร่ความรู้	30	14	3	27	74
สร้างความตระหนัก	76	35	1	43	155
ส่งเสริมการมีส่วนร่วม	55	25	2	44	126
รวม	211	103	8	135	457

Df = 9, Chi Square = 12.294, Sig = .197

จากตารางที่ 24 แสดงการเปรียบเทียบความคิดเห็นต่อแนวทางในการแก้สาเหตุของปัญหาสิ่งแวดล้อมกับลักษณะงานประจำที่ต่างกันของผู้ประกอบการในเขตเทศบาลนครเชียงใหม่ โดยการหาค่าความสัมพันธ์ทางสถิติ ณ ระดับ Df = 9 ค่า Chi Square = 12.294 ซึ่งมีค่า Sig = .197 ผลปรากฏว่าลักษณะของงานประจำที่ต่างกันของผู้ประกอบการมีความสัมพันธ์กันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 ($P > 0.05$) แต่ถึงแม้ว่าการหาค่าทางสถิติจะไม่มีความสัมพันธ์กันอย่างมีนัยสำคัญก็ตาม แต่ถ้าดูจากจำนวนผู้ตอบแบบสอบถามในตารางจะเห็นว่าผู้ตอบแบบสอบถามที่มีกิจการเป็นของตนเองนั้นมีความสัมพันธ์กับแนวทางในการแก้สาเหตุของปัญหา เพราะจากจำนวนผู้ประกอบการที่มีกิจการเป็นของตนเองทั้งหมด 211 คนมีความคิดเห็นว่าจะควรใช้วิธีการสร้างความตระหนัก มากกว่าการใช้วิธีการอบรมเผยแพร่ความรู้ รณรงค์ กระตุ้น และส่งเสริมการมีส่วนร่วม ทั้งนี้อาจเป็นเพราะว่าผู้ที่เป็นเจ้าของกิจการอาจใช้วิธีการสร้างความตระหนักให้กับตัวเองในการผลิต หรือให้บริการที่จะทำให้เกิดปัญหาสิ่งแวดล้อมให้น้อยที่สุดได้ผลมาแล้วก็เป็นได้ ดังนั้นลักษณะงาน จึงมีความสัมพันธ์กับแนวทางในการแก้สาเหตุปัญหาสิ่งแวดล้อมดังกล่าว

3.2 การเพิ่มบทบาทและการมีส่วนร่วมในการจัดการปัญหาสิ่งแวดล้อม ในอนาคต

จากการสนทนากับผู้ให้สัมภาษณ์ถึงความเหมาะสมในเพิ่มการมีส่วนร่วมในการจัดการปัญหาสิ่งแวดล้อมในอนาคตของผู้ประกอบการ สรุปได้ว่า ผู้ให้สัมภาษณ์ส่วนใหญ่มีความเห็นว่าผู้ประกอบการควรเพิ่มการมีส่วนร่วมของตนเองให้มากขึ้น เพราะเป็นผู้ที่เกี่ยวข้องกับปัญหาโดยตรง ซึ่งอาจร่วมกันในกลุ่มผู้ประกอบการประเภทเดียวกัน และเชิญชวนกลุ่มผู้ประกอบการประเภทอื่น ๆ จัดตั้งองค์กรผู้ประกอบการในการรณรงค์เกี่ยวกับการผลิตหรือให้บริการที่หลีกเลี่ยงการก่อให้เกิดปัญหาสิ่งแวดล้อมให้มากที่สุด

ซึ่งจากการให้ผู้ประกอบการที่เป็นกลุ่มตัวอย่างแสดงความคิดเห็นเกี่ยวกับความเหมาะสมในการเพิ่มการมีส่วนร่วมในการจัดการปัญหาสิ่งแวดล้อมในอนาคตของกลุ่มผู้ประกอบการในเขตเทศบาลนครเชียงใหม่ นั้นกลุ่มตัวอย่างได้เสนอความคิดเห็น ดังตารางที่ 25 ดังนี้

ตารางที่ 25 จำนวนและร้อยละของผู้ประกอบการ จำแนกตามความเห็นต่อการเพิ่มการมีส่วนร่วมในอนาคตในการจัดการปัญหาสิ่งแวดล้อม

ความเหมาะสมในการเพิ่มการมีส่วนร่วมในอนาคต	จำนวน	ร้อยละ
ไม่จำเป็นต้องเพิ่มการมีส่วนร่วม	41	8.9
ควรเพิ่มการมีส่วนร่วมอีกบ้าง	252	54.8
ควรเพิ่มการมีส่วนร่วมให้มาก	167	36.3
รวม	460	100.0

จากตารางที่ 25 ผู้ประกอบการส่วนใหญ่เห็นว่าควรเพิ่มการมีส่วนร่วมในการจัดการปัญหาสิ่งแวดล้อมในเขตเทศบาลนครเชียงใหม่อีกบ้างมากที่สุดคิดเป็น ร้อยละ 54.8 รองลงมาเห็นว่าควรเพิ่มการมีส่วนร่วมให้มาก ร้อยละ 36.3 และไม่จำเป็นต้องเพิ่มการมีส่วนร่วมน้อยที่สุดเพียง ร้อยละ 8.9

เมื่อวิเคราะห์เปรียบเทียบความคิดเห็นต่อความเหมาะสมในการเพิ่มการมีส่วนร่วมในอนาคตของผู้ประกอบการในเขตเทศบาลนครเชียงใหม่ ระหว่างผู้ตอบที่มีภูมิลำเนาเดิม และลักษณะงานประจำที่แตกต่างกัน ผลการวิเคราะห์แสดงให้เห็ดังตารางที่ 26 และตารางที่ 27 ดังต่อไปนี้

ตารางที่ 26 การเปรียบเทียบความคิดเห็นต่อความเหมาะสมในการเพิ่มการมีส่วนร่วมในอนาคตในการจัดการปัญหาสิ่งแวดล้อมของกลุ่มผู้ประกอบการในเมืองเชียงใหม่ ระหว่างผู้ตอบที่มีภูมิลำเนาเดิมต่างกัน

ความเหมาะสมในการเพิ่ม การมีส่วนร่วมในอนาคต	ภูมิลำเนาเดิมของผู้ตอบ				
	เขตเมือง เชียงใหม่	นอกเขต เมือง เชียงใหม่	จังหวัด อื่นใน ภาคเหนือ	จังหวัด อื่นใน ภาคอื่น	รวม
	ไม่จำเป็นต้องเพิ่มการมีส่วนร่วม	16	10	9	6
ควรเพิ่มอีกบ้าง	124	54	52	22	252
ควรเพิ่มการมีส่วนร่วมให้มาก	89	30	29	17	165
รวม	229	94	90	45	458

Df = 6, Chi Square = 4.279, Sig = .639

จากตารางที่ 26 แสดงการเปรียบเทียบความคิดเห็นต่อความเหมาะสมในการเพิ่มการมีส่วนร่วมในการจัดการปัญหาสิ่งแวดล้อมในอนาคตกับภูมิลำเนาเดิมที่ต่างกันของผู้ประกอบการในเขตเทศบาลนครเชียงใหม่ โดยการหาค่าความสัมพันธ์ทางสถิติ ณ ระดับ Df = 6 ค่า Chi Square = 4.279 ซึ่งมีค่า Sig = .639 ผลปรากฏว่า ภูมิลำเนาเดิมที่ต่างกันของผู้ประกอบการมีความสัมพันธ์กันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 ($P > 0.05$) แต่ถึงแม้ว่าการหาค่าทางสถิติจะไม่มีความสัมพันธ์กันอย่างมีนัยสำคัญก็ตาม แต่ถ้าดูจากจำนวนผู้ตอบแบบสอบถามใน ตาราง 26 จะเห็นว่าผู้ประกอบการที่มีภูมิลำเนาเดิมในเขตเมืองเชียงใหม่ นอกเขตเมืองเชียงใหม่ จังหวัดอื่นในภาคเหนือ และจังหวัดอื่นในภาคอื่นต่างมีความเห็นตรงกันว่า ควรเพิ่มระดับการมีส่วนร่วมในการจัดการปัญหาสิ่งแวดล้อมอีกบ้าง ทั้งนี้อาจเป็นเพราะว่าผู้ประกอบการแต่ละรายที่ถึงแม้จะมาจากภูมิลำเนาที่ต่างกัน อาจเกิดความตระหนักถึงปัญหาสิ่งแวดล้อมขึ้นมาบ้างแล้วว่า ไม่ควรเป็นหน้าที่ของหน่วยงานใดหน่วยงานหนึ่งที่จะต้องแก้ไขปัญหามลพิษ

แต่เป็นหน้าที่ที่ทุกคนต้องร่วมมือกันช่วยกันป้องกันและแก้ไขร่วมกัน ดังนั้นภูมิปัญญาเดิมจึงมีความสัมพันธ์กับความเหมาะสมในการเพิ่มการมีส่วนร่วมในอนาคต

ตารางที่ 27 การเปรียบเทียบความคิดเห็นต่อความเหมาะสมในการเพิ่มการมีส่วนร่วมในอนาคตในการจัดการปัญหาสิ่งแวดล้อมของกลุ่มผู้ประกอบการในเมืองเชียงใหม่ระหว่างผู้ตอบที่มีลักษณะงานประจำต่างกัน

ความเหมาะสมในการ เพิ่มการมีส่วนร่วมใน อนาคต	ลักษณะงานประจำ				รวม
	เจ้าของ กิจการ	พนักงาน เอกชน	ข้าราชการ	อาชีพอิสระ/ อื่น ๆ	
- ไม่จำเป็นต้องเพิ่มการมี ส่วนร่วม	20	9	-	12	41
- ควรเพิ่มอีกบ้าง	127	50	4	70	251
- ควรเพิ่มการมีส่วนร่วม ให้มาก	63	44	4	53	164
รวม	210	103	8	135	456

Df = 6, Chi Square = 7.227, Sig = .300

จากตารางที่ 27 แสดงความสัมพันธ์ของความคิดเห็นต่อความเหมาะสมในการเพิ่มการมีส่วนร่วมในการจัดการปัญหาสิ่งแวดล้อมในอนาคตกับลักษณะงานประจำที่ต่างกันของผู้ประกอบการในเขตเทศบาลนครเชียงใหม่โดยการหาค่าความสัมพันธ์ทางสถิติ ณ ระดับ Df = 6 ค่า Chi Square = 7.227 ซึ่งมีค่า Sig = .300 ผลปรากฏว่า ลักษณะงานประจำที่ต่างกันของผู้ประกอบการมีความสัมพันธ์กันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 ($P > 0.05$) แต่ถึงแม้ว่าการหาค่าทางสถิติจะไม่มีความสัมพันธ์กันอย่างมีนัยสำคัญก็ตาม มีข้อสังเกตว่าถ้าดูจากจำนวน ผู้ตอบแบบสอบถามจะเห็นว่าผู้ตอบแบบสอบถามที่มีกิจการเป็นของตนเองนั้นมีความสัมพันธ์กันกับความคิดเห็นในการเพิ่มการมีส่วนร่วม เพราะจากจำนวนผู้ประกอบการที่มีกิจการเป็นของตนเองทั้งหมด 210 คนเห็นว่าควรเพิ่มการมีส่วนร่วม อีกบ้างถึง 127 คน ในขณะที่ผู้ประกอบการบางคนเห็นว่าไม่ควรทำอะไรเลยเพียง 20 คน จากจำนวนทั้งหมด 210 คน ทั้งนี้ อาจเป็นเพราะว่าผู้ที่เป็นเจ้าของกิจการอาจประสบปัญหาสิ่งแวดล้อมและได้ข้อสรุปด้วยตนเองว่าการจัดการกับปัญหาสิ่งแวดล้อมนั้นไม่อาจที่จะแก้ไขให้สำเร็จได้ด้วยคนเพียงคนเดียว ควรจะ

เป็นเรื่องที่ทุกคนทุกฝ่ายต้องร่วมมือกันให้มากกว่าในอดีตที่ผ่านมา จึงเห็นว่าควรต้องเพิ่มการมีส่วนร่วมอีกบ้างในอนาคต ดังนั้นลักษณะงานจึงมีความสัมพันธ์ต่อการเพิ่มการมีส่วนร่วมในการแก้ปัญหาสิ่งแวดล้อมในอนาคต

3.3 ลักษณะของการมีส่วนร่วมที่ควรเพิ่มขึ้นในการจัดการปัญหาสิ่งแวดล้อม

จากการสนทนากับผู้ให้สัมภาษณ์ถึงลักษณะของการมีส่วนร่วมที่ควรเพิ่มขึ้นในการจัดการปัญหาสิ่งแวดล้อมของผู้ประกอบการ สรุปได้ว่า ผู้ให้สัมภาษณ์ส่วนใหญ่มีความเห็นว่าควรช่วยกันสอดส่องดูแลปัญหาสิ่งแวดล้อมไม่ให้เพิ่มมากขึ้น และร่วมกันรณรงค์เผยแพร่ความรู้เกี่ยวกับผลเสียหายที่เกิดจากปัญหาสิ่งแวดล้อมจะเป็นวิธีที่ง่ายและผู้ประกอบการเองสามารถทำได้ดีกว่าการใช้วิธีการด้านอื่น ๆ

และเมื่อให้ผู้ประกอบการที่เป็นกลุ่มตัวอย่างแสดงความคิดเห็นเกี่ยวกับการเพิ่มการมีส่วนร่วมที่สำคัญที่ควรมอบหมายให้ในการจัดการปัญหาสิ่งแวดล้อมของผู้ประกอบการในเขตเทศบาลนครเชียงใหม่ กลุ่มตัวอย่างได้เสนอความคิดเห็นตามตารางที่ 28 ดังนี้

ตารางที่ 28 จำนวนและร้อยละของผู้ประกอบการ จำแนกตามความเห็นต่อการเพิ่มการมีส่วนร่วมที่สำคัญในการจัดการปัญหาสิ่งแวดล้อม

ส่วนร่วมสำคัญที่ควรมอบหมายให้	จำนวน	ร้อยละ
สอดส่องดูแลปัญหา	168	36.6
เป็นอาสาสมัครทำงาน	66	14.4
สนับสนุนค่าใช้จ่าย	56	12.2
ร่วมรณรงค์เผยแพร่ความรู้	169	36.8
รวม	459	100.0

จากตารางที่ 28 ผู้ประกอบการส่วนใหญ่เห็นว่าการร่วมรณรงค์เผยแพร่ความรู้เป็นวิธีการสำคัญที่ควรมอบหมายให้ในการจัดการปัญหาสิ่งแวดล้อม ร้อยละ 36.8 และรองลงมา คือ การมีส่วนร่วมโดยการช่วยสอดส่องดูแลปัญหา ร้อยละ 36.6 และน้อยที่สุดคือ การมีส่วนร่วมด้วยการสนับสนุนค่าใช้จ่าย ร้อยละ 12.2

เมื่อวิเคราะห์เปรียบเทียบความคิดเห็นเกี่ยวกับการเพิ่มการมีส่วนร่วมที่สำคัญที่ควรมอบหมายให้ในการจัดการปัญหาสิ่งแวดล้อมของผู้ประกอบการในเขตเทศบาลนครเชียงใหม่ระหว่างผู้ตอบที่มีภูมิลำเนาเดิม และลักษณะงานประจำที่แตกต่างกัน ผลการวิเคราะห์แสดงให้เห็น ดังตารางที่ 29 และ ตารางที่ 30 ดังต่อไปนี้

ตารางที่ 29 การเปรียบเทียบความคิดเห็นเกี่ยวกับการมีส่วนร่วมที่สำคัญที่ควรมอบหมายให้ในการจัดการปัญหาสิ่งแวดล้อมของกลุ่มผู้ประกอบการในเมืองเชียงใหม่ระหว่างผู้ตอบที่มีภูมิลำเนาเดิมต่างกัน

การมีส่วนร่วมสำคัญ ที่ควรมอบหมายให้	ภูมิลำเนาเดิมของผู้ตอบ				
	เขตเมือง เชียงใหม่	นอกเขต เมือง เชียงใหม่	จังหวัด อื่นใน ภาคเหนือ		รวม
			จังหวัด อื่นใน ภาคอื่น		
สอดส่องดูแลปัญหา	89	32	35	12	168
เป็นอาสาสมัครทำงาน	29	18	12	7	65
สนับสนุนค่าใช้จ่าย	29	12	11	4	56
ร่วมรณรงค์เผยแพร่ความรู้	81	33	32	21	167
รวม	228	95	90	44	457

Df = 9, Chi Square = 5.790, Sig = .761

จากตารางที่ 29 แสดงการเปรียบเทียบความคิดเห็นต่อการเพิ่มการมีส่วนร่วมที่สำคัญที่ควรมอบหมายให้ในการจัดการปัญหาสิ่งแวดล้อมกับภูมิลำเนาเดิมที่ต่างกันของผู้ประกอบการในเขตเทศบาลนครเชียงใหม่โดยการหาค่าความสัมพันธ์ทางสถิติ ณ ระดับ Df = 9 ค่า Chi Square = 5.790 ซึ่งมีค่า Sig = .761 ผลปรากฏว่าภูมิลำเนาเดิมที่ต่างกันของผู้ประกอบการมีความสัมพันธ์กันอย่างไรไม่มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 ($P > 0.05$) แต่ถึงแม้ว่า การหาค่าทางสถิติจะไม่มีความสัมพันธ์กันอย่างไรมีนัยสำคัญก็ตาม แต่ถ้าดูจากจำนวนผู้ตอบแบบสอบถามในตารางที่ 29 จะเห็นว่าภูมิลำเนาเดิมของผู้ตอบแบบสอบถามกับความคิดเห็นดังกล่าวมีความสัมพันธ์กันเพราะผู้ประกอบการที่มีภูมิลำเนาเดิมอยู่ในเขตเมืองเชียงใหม่ เห็นว่าควรมอบหมายให้ช่วยกันสอดส่องดูแลปัญหามากกว่าการใช้วิธีการเป็นอาสาสมัครทำงาน หรือสนับสนุนค่าใช้จ่าย มีข้อสังเกตว่า อาจเนื่องจากผู้ตอบที่มีภูมิลำเนาเดิมอยู่ในเขตเมืองเชียงใหม่อาจมี

ความชำนาญในพื้นที่มากเลยเลือกใช้วิธีการช่วยสอดส่องดูแลปัญหามากกว่าการเป็นอาสาสมัครทำงาน หรือสนับสนุนค่าใช้จ่ายก็เป็นได้ ดังนั้นภูมิปัญญาเดิมของผู้ตอบจึงมีความสัมพันธ์กับการมีส่วนร่วมสำคัญที่ควรมอบหมายให้ในการจัดการปัญหาสิ่งแวดล้อม

ตารางที่ 30 การเปรียบเทียบความคิดเห็นเกี่ยวกับการมีส่วนร่วมที่สำคัญที่ควรมอบหมายให้ในการจัดการปัญหาสิ่งแวดล้อมของกลุ่มผู้ประกอบการในเมืองเชียงใหม่ระหว่างผู้ตอบที่มีลักษณะงานประจำต่างกัน

การมีส่วนร่วมสำคัญที่ควรมอบหมายให้	ลักษณะงานประจำ				รวม
	เจ้าของกิจการ	พนักงานเอกชน	ข้าราชการ	อาชีพอิสระ/อื่น ๆ	
สอดส่องดูแลปัญหา	87	33	2	44	166
เป็นอาสาสมัครทำงาน	27	16	2	20	65
สนับสนุนค่าใช้จ่าย	20	14	1	21	56
ร่วมรณรงค์เผยแพร่ความรู้	76	39	3	50	168
รวม	210	102	8	135	455

Df = 9, Chi Square = 6.569, Sig = .682

จากตารางที่ 30 แสดงการเปรียบเทียบความคิดเห็นต่อการเพิ่มการมีส่วนร่วมที่สำคัญที่ควรมอบหมายให้ในการจัดการปัญหาสิ่งแวดล้อมกับลักษณะงานที่ต่างกันของผู้ประกอบการในเขตเทศบาลนครเชียงใหม่โดยการหาค่าความสัมพันธ์ทางสถิติ ณ ระดับ Df = 9 ค่า Chi Square = 6.569 ซึ่งมีค่า Sig = .682 ผลปรากฏว่าลักษณะงานที่ต่างกันของผู้ประกอบการมีความสัมพันธ์กันอย่างไม่มีความสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 ($P > 0.05$) แต่ถึงแม้ว่าการหาค่าทางสถิติจะไม่มีนัยสำคัญก็ตาม แต่เมื่อดูจากจำนวนผู้ตอบแบบสอบถามในตารางจะเห็นว่าผู้ตอบแบบสอบถามที่มีกิจการเป็นของตนเองเลือกที่จะใช้วิธีการช่วยกันสอดส่องดูแลปัญหา มากกว่าการใช้วิธีการสนับสนุนค่าใช้จ่าย มีข้อที่น่าสังเกตว่า อาจเป็นเพราะว่าการใช้วิธีการสอดส่องดูแลปัญหาสิ่งแวดล้อมนั้นไม่ต้องสิ้นเปลืองค่าใช้จ่าย ซึ่งเป็นวิสัยของผู้ที่ประกอบการธุรกิจที่ย่อมต้องคิดถึงเรื่องกำไร ขาดทุนเป็นที่ตั้ง ดังนั้นลักษณะงานประจำจึงมีความสัมพันธ์กับการมอบหมายให้มีส่วนร่วมในการจัดการปัญหาสิ่งแวดล้อมดังกล่าว

3.4 แนวทางในการทำงานเพื่อเพิ่มการมีส่วนร่วมของผู้ประกอบการในการจัดการปัญหาสิ่งแวดล้อม

จากการสนทนากับผู้ให้สัมภาษณ์ถึงแนวทางดำเนินการจัดการปัญหาสิ่งแวดล้อมของผู้ประกอบการ สรุปได้ว่า ผู้ให้สัมภาษณ์ส่วนใหญ่มีความคิดเห็นว่า ควรมีการรณรงค์ส่งเสริมให้ตระหนักถึงความสำคัญของปัญหาสิ่งแวดล้อมโดยการประสานงานผ่านหน่วยงานที่เกี่ยวข้องกับการจัดการสิ่งแวดล้อม

จากการให้ผู้ประกอบการที่เป็นกลุ่มตัวอย่างแสดงความคิดเห็นเกี่ยวกับแนวทางในการทำงานเพื่อเพิ่มการมีส่วนร่วมในการจัดการปัญหาสิ่งแวดล้อมของผู้ประกอบการในเขตเทศบาลนครเชียงใหม่ กลุ่มตัวอย่างได้เสนอความคิดเห็นตามตารางที่ 31 ดังนี้

ตารางที่ 31 จำนวนและร้อยละของผู้ประกอบการ จำแนกตามความเห็นต่อการทำงาน เพื่อเพิ่มการมีส่วนร่วมในการจัดการปัญหาสิ่งแวดล้อม

แนวทางการเพิ่มการมีส่วนร่วมในการทำงาน	จำนวน	ร้อยละ
รณรงค์ทั่วไป	133	28.9
สนับสนุนให้รวมกลุ่ม	115	25.0
ประสานงานผ่านหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง	158	34.4
จัดกิจกรรมในวันสำคัญ	54	11.7
รวม	460	100.0

จากตารางที่ 31 ผู้ประกอบการส่วนใหญ่เห็นควรเพิ่มการมีส่วนร่วมโดยการประสานงานผ่านหน่วยงานที่เกี่ยวข้องมากที่สุด คิดเป็นร้อยละ 34.4 และรองลงมาคือใช้วิธีการร่วมรณรงค์ทั่วไป ร้อยละ 28.9 และน้อยที่สุดคือการการจัดกิจกรรมในวันสำคัญ คิดเป็นร้อยละ 11.7

เมื่อวิเคราะห์เปรียบเทียบความคิดเห็นเกี่ยวกับแนวทางในการทำงาน เพื่อเพิ่มการมีส่วนร่วมในการจัดการปัญหาสิ่งแวดล้อมของกลุ่มผู้ประกอบการในเขตเทศบาลนครเชียงใหม่ ระหว่างผู้ประกอบการที่มี ภูมิลำเนาเดิม และลักษณะงานประจำที่แตกต่างกัน ผลการวิเคราะห์แสดงให้เห็นดังตารางที่ 32 และตารางที่ 33 ดังต่อไปนี้

ตารางที่ 32 การเปรียบเทียบความคิดเห็นเกี่ยวกับแนวทางในการทำงานเพื่อเพิ่มการมีส่วนร่วมในการจัดการปัญหาสิ่งแวดล้อมของกลุ่มผู้ประกอบการในเมืองเชียงใหม่ระหว่างผู้ตอบที่มีภูมิลำเนาเดิมต่างกัน

แนวทางการเพิ่มการมีส่วนร่วมในการทำงาน	ภูมิลำเนาเดิมของผู้ตอบ				รวม
	เขตเมืองเชียงใหม่	นอกเขตเมืองเชียงใหม่	จังหวัดอื่นในภาคเหนือ	จังหวัดอื่นในภาคอื่น	
- ทัศนคติทั่วไป	72	28	20	13	133
- สนับสนุนให้รวมกลุ่ม	58	22	23	12	115
- ประสานงานผ่านหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง	74	34	34	14	156
- จัดกิจกรรมในวันสำคัญ	25	11	12	6	54
รวม	229	95	89	45	458

Df = 9, Chi Square = 3.035, Sig = .951

จากตารางที่ 32 แสดงการเปรียบเทียบความคิดเห็นต่อแนวทางการทำงานเพื่อเพิ่มการมีส่วนร่วมในการจัดการปัญหาสิ่งแวดล้อมกับภูมิลำเนาเดิมที่ต่างกันของผู้ประกอบการในเขตเทศบาลนครเชียงใหม่ โดยการหาค่าความสัมพันธ์ทางสถิติ ณ ระดับ Df = 9 ค่า Chi Square = 3.035 ซึ่งมีค่า Sig = .951 ผลปรากฏว่าภูมิลำเนาเดิมที่ต่างกันของผู้ประกอบการมีความสัมพันธ์กันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 ($P > 0.05$) แต่ถึงแม้ว่าการหาค่าทางสถิติจะไม่มีความสัมพันธ์กันอย่างมีนัยสำคัญก็ตาม แต่ถ้าดูจากจำนวนผู้ตอบแบบสอบถามในตารางที่ 31 จะเห็นว่าผู้ตอบที่มีภูมิลำเนาเดิมอยู่ในเขตเมืองเชียงใหม่ นอกเมืองเชียงใหม่ จังหวัดอื่นในภาคเหนือ และจังหวัดอื่นในภาคอื่น ต่างก็มีความคิดเหมือนกันว่าแนวทางการเพิ่มการมีส่วนร่วมในการทำงานนั้น ควรใช้การประสานงานผ่านหน่วยงานที่เกี่ยวข้องมากกว่าการใช้วิธีการจัดกิจกรรมในวันสำคัญในสัดส่วนที่มากถึง 156 ต่อ 54 ดังนั้นลักษณะงานประจำจึงมีความสัมพันธ์กับแนวทางการเพิ่มการมีส่วนร่วมในการจัดการปัญหาสิ่งแวดล้อมในเขตเทศบาลนครเชียงใหม่

ตารางที่ 33 การเปรียบเทียบความคิดเห็นเกี่ยวกับแนวทางในการทำงานเพื่อเพิ่มการมีส่วนร่วมในการจัดการปัญหาสิ่งแวดล้อมของกลุ่มผู้ประกอบการในเมืองเชียงใหม่ระหว่างผู้ตอบที่มีลักษณะงานประจำต่างกัน

แนวทางการเพิ่มการมีส่วนร่วมในการทำงาน	ลักษณะงานประจำ				รวม
	เจ้าของกิจการ	พนักงานเอกชน	ข้าราชการ	อาชีพอิสระ/อื่น ๆ	
- รณรงค์ทั่วไป	84	24	1	24	133
- สนับสนุนให้รวมกลุ่ม	52	26	2	35	115
- ประสานงานผ่านหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง	60	39	3	52	154
- จัดกิจกรรมในวันสำคัญ	15	14	2	23	54
รวม	211	103	8	134	456

Df = 9, Chi Square = 28.025 , Sig = .001

จากตารางที่ 33 แสดงการเปรียบเทียบความคิดเห็นต่อแนวทางการทำงานเพื่อเพิ่มการมีส่วนร่วมในการจัดการปัญหาสิ่งแวดล้อม กับลักษณะงานที่ต่างกันของผู้ประกอบการในเขตเทศบาลนครเชียงใหม่ โดยการหาค่าความสัมพันธ์ทางสถิติ ณ ระดับ Df = 9 ค่า Chi Square = 28.025 ซึ่งมีค่า Sig = .001 ผลปรากฏว่าลักษณะงานประจำที่ต่างกันของผู้ประกอบการมีความสัมพันธ์กันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 ($P < 0.05$) ซึ่งจากจำนวนตัวเลขของผู้ตอบแบบสอบถามที่มีลักษณะงานที่ต่างกันผู้ประกอบการที่มีกิจการเป็นของตนเองมีความเห็นว่า ควรใช้วิธีการรณรงค์ทั่วไป ในขณะที่มีอาชีพอิสระอื่น ๆ เห็นว่าควรใช้วิธีการจัดกิจกรรมในวันสำคัญ อาจเป็นเพราะว่ากลุ่มอาชีพอื่น ๆ นั้นจะมีโอกาสและเวลาเข้าร่วมกิจกรรมในวันสำคัญต่างๆ มากกว่า ผู้ที่มีกิจการเป็นของตนเองก็เป็นได้ ดังนั้นลักษณะงานประจำของกลุ่มผู้ตอบแบบสอบถามกับแนวทางในการทำงานเพื่อเพิ่มการมีส่วนร่วมจึงมีความสัมพันธ์กันอย่างมีนัยสำคัญ

ข้อเสนออื่น ๆ

จากคำถามประเภทปลายเปิดและแบบสัมภาษณ์กลุ่มผู้ประกอบการ สามารถสรุปข้อเสนอแนะที่เกี่ยวกับการมีส่วนร่วมของผู้ประกอบการในการจัดการปัญหาสิ่งแวดล้อม ในเขตเทศบาลนครเชียงใหม่ ได้ดังนี้

1. ปัญหาด้านขยะ

ขยะมีจำนวนมากตั้งแต่จากครัวเรือน ตลาดสด สถานประกอบการ ร้านค้าต่าง ๆ ที่ส่งผลกระทบต่อคุณภาพชีวิต เนื่องจากการจัดเก็บล่าช้า ถึงขยะมีไม่เพียงพอควรจัดหาถังขยะเพิ่ม และรณรงค์ให้มีการคัดแยกขยะก่อนทิ้ง เพื่อความสะดวกในการกำจัด สถานประกอบการต่าง ๆ ควรใช้บรรจุภัณฑ์ที่ย่อยสลายง่ายไม่ทำลายสภาพแวดล้อมจัดตั้งธนาคารขยะในชุมชน สร้างแรงจูงใจในชุมชน สถานศึกษาต่าง ๆ จัดประกวดชุมชน สถานศึกษาน่าอยู่ หน้าบ้านนำมองหน่วยงานที่รับผิดชอบควรหาวิธีการป้องกันแก้ไขให้ทันต่อปัญหาที่เกิดขึ้น โดยช่วงที่มีเทศกาลวันหยุด ทางเทศบาลควรให้ความสำคัญและจัดตั้งโครงการที่ส่งเสริมการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อมและเชิญชวนประชาชน ชุมชน และสถาบันต่าง ๆ เข้าร่วมโครงการเพื่อหาแนวทางในการจัดการปัญหาขยะให้เป็นรูปธรรม

2. ปัญหาน้ำเสียจากที่อยู่อาศัย จากสถานประกอบการและย่านธุรกิจ

การปล่อยน้ำเสียจากสถานประกอบการ ร้านค้า โดยไม่ได้ผ่านการบำบัด ควรออกกฎหมายเกี่ยวกับการบำบัดน้ำเสีย โดยมีมาตรการและมีผลบังคับใช้อย่างจริงจัง โดยเฉพาะอย่างยิ่งในสถานประกอบการย่านธุรกิจต่าง ๆ เทศบาลควรแก้ไขปรับปรุงสถานีบำบัดน้ำเสียที่มีอยู่ให้มีประสิทธิภาพใช้การได้ ควรมีการชุดลอกคูคลอง ท่อระบายน้ำ โดยมีปฏิทินการปฏิบัติงานที่แน่นอนต่อเนื่อง เพื่อเพิ่มประสิทธิภาพในการทำงาน ควรจัดตั้งชมรมร่วมรณรงค์ปลูกจิตสำนึกสร้างความตระหนักและจัดตั้งโครงการเพื่อพัฒนาอนุรักษ์แหล่งน้ำและส่งเสริมการประหยัดน้ำ

3. ปัญหาด้านภูมิทัศน์

หน่วยงานที่รับผิดชอบในการจัดการผังเมืองควรหามาตรการวางแผนงานนโยบายตามโครงการเมืองน่าอยู่ให้เป็นรูปธรรม โดยเริ่มจากหน้าบ้านของทุกคน ชุมชน และองค์กร สถาบันต่าง ๆ ช่วยกันปลูกต้นไม้ให้ร่มรื่นสวยงาม ออกกฎหมายควบคุมการก่อสร้างในเขตตัวเมืองอย่างจริงจัง โดยเฉพาะอย่างยิ่ง กฎหมายควบคุมการก่อสร้างอาคารสูง จัดระเบียบร้านค้า หาบเร่ แผงลอยการติดป้ายโฆษณาไม่ควร บดบังทัศนียภาพของเมืองไม่ควรมีสีฉูดฉาด และมีขนาดใหญ่

4. ปัญหาด้านการจราจร

เจ้าหน้าที่ควร رصدชั้นเกี่ยวกับการขับขี่ยานพาหนะการใช้รถใช้ถนนให้เป็นไปตามพระราชบัญญัติการจราจร โดยปฏิบัติตามกฎจราจรให้เคร่งครัด หากฝ่าฝืนควรมีการลงโทษอย่างจริงจัง ไฟสัญญาณการจราจรตามทางแยกทางร่วมควรมีประสิทธิภาพ เมื่อมีการขำรถควรเร่งดำเนินการแก้ไขเพื่อช่วยลดปัญหาการจราจรติดขัด ลดอุบัติเหตุ จัดระบบขนส่งมวลชนมีรถประจำทางอย่างทั่วถึง เช่น กำหนดเวลาเดินรถ เปิดปิดถนน โดยการประกาศเตือนล่วงหน้า ควบคุมการขี่ยานพาหนะที่มีสภาพทรุดโทรมเพื่อลดมลพิษทางอากาศ

5. ปัญหาด้านอากาศเป็นพิษ

อากาศเป็นพิษจากเครื่องยนต์ ยานพาหนะต่าง ๆ จากโรงงานอุตสาหกรรม ควรมีมาตรการควบคุมเข้มและถือเป็นแนวปฏิบัติโดยการออกเทศบัญญัติ มีการตรวจจับควันดำ ส่งเสริมรณรงค์ปลูกต้นไม้ การกำจัดขยะอย่างถูกวิธี โดยการใช้เตาเผาที่มีประสิทธิภาพหรือหาที่ในการกำจัดขยะป้องกันขยะล้นเมือง ควบคุมมลพิษฝุ่นละอองจากการก่อสร้างภายในเขตเมือง จัดทำสวนหย่อม สวนสาธารณะปลูกต้นไม้ให้ร่มรื่น และช่วยในการดูดซับมลพิษในเขตเมือง

6. ปัญหาด้านการใช้พลังงาน

การใช้พลังงานจากห้างสรรพสินค้า ภัตตาคาร โรงแรม สถานบริการต่าง ๆ ควรรณรงค์ให้มีการใช้ผลิตภัณฑ์ที่ประหยัดไฟ ออกเทศบัญญัติ ควบคุมแหล่งสถานบันเทิงต่าง ๆ มีการเปิดปิดตามกำหนดเวลา ประชาสัมพันธ์รณรงค์ช่วยกันประหยัดพลังงานด้านต่าง ๆ จัดตั้งชมรมอนุรักษ์พลังงานตามโครงการพลังงานหารสอง เน้นการปฏิบัติจริงจังและต่อเนื่อง ใช้มาตรการเสริมแรงจูงใจ จัดประกวดกิจกรรมที่เกี่ยวข้องกับการอนุรักษ์พลังงานในสถานประกอบการ ธุรกิจหรือหน่วยงานต่าง ๆ

7. ปัญหาสิ่งแวดล้อมในพื้นที่สาธารณะ

สวนสาธารณะต่าง ๆ ควรมีเจ้าหน้าที่ฝ่ายต่าง ๆ ปฏิบัติหน้าที่ในการดูแล และให้ความปลอดภัยแก่ประชาชนผู้เข้าไปใช้บริการ รณรงค์จัดกิจกรรมให้ชุมชนเข้าไปมีส่วนร่วมบำเพ็ญประโยชน์เพื่อสร้างความรู้สึกเป็นเจ้าของร่วมกัน เพื่อช่วยกันดูแลรักษา จัดหาถังขยะให้เพียงพอ จัดกิจกรรมต่าง ๆ เพื่อให้เป็นศูนย์กลางในการพบปะสังสรรค์ แลกเปลี่ยนเรียนรู้ภายในสวนสาธารณะ โดยเน้นกิจกรรมเพื่อบำรุงรักษาและพัฒนาสิ่งแวดล้อม